

Worldcafe módszer könyvtárban, könyvtári konferencián

Segédlet asztalgazdáknak

Összeállította: Dömsödy Andrea, Könyvtárostanárok Egyesülete

2019

Mi ez?

A worldcafe egy olyan módszer, aminek célja a társas tanulás, eszköze pedig a beszélgetés, társalgás. Maximálisan épít nemcsak az oktató/előadó tudására, hanem minden résztvevőjére. Fontos feltétele az önálló döntés, választás, a bevonódás önkéntesen meghatározott szintje. Mindezek következtében a tartalom és részben a forma is rugalmasan alakul.

Könyvtárakban mind a kollégák tanulása, mind a használóknak szervezett programok vagy kifejezetten könyvtári órák keretében is alkalmazható. Az alábbiakban összegyűjtöttünk olyan szempontokat, kérdéseket, ötleteket, tanácsokat melyek segíthetik a rugalmas és hatékony szervezést, lebonyolítást.

Célunk ezzel a formával

- Partnernek tekinteni a hallgatóságot.
  - Hiszünk abban, hogy ők is tudnak a témában hasznosakat, hogy akár kérdéseikből is tanulhatunk.
  - Tudjuk, hogy aktív bevonódással többet és mélyebben tanulnak.
- Kitörni a hagyományos frontális konferenciakeretből, tanítási szituációkból, az elsősorban egyoldalú kommunikációból.
- Biztosítani, hogy
  - ne kelljen a résztvevőknek minden előadást végighallgatni, csak azt, ami érdekli őket
  - ami a hallgatóságot érdekli, azzal többet is foglalkozhasson.
- Egy kevésbé elterjedt módszert megismertetni sajátélmény alapon.
  - Volt idő, amikor a gyermekkönyvtárosok, majd az iskolai könyvtárosok is élen jártak az új, az új szemléletű módszerek alkalmazásában, ezt a hagyományt szeretnénk feleleveníteni, erősíteni.
  - Ez a módszer és sokféle variációja jól alkalmazható könyvtári foglalkozásokon, programokon is szinte minden korosztályban.

Előzetes információk

- Hasznos minden asztalról egy rövid kedvcsináló szöveg. Ez segíti a résztvevők választásait.
- Olyan közösségben ahol még ezt nem használták, érdemes rövid tájékoztatót tartani a módszer lényegéről,
- tanácsokat adni, kérni azzal kapcsolatban hogyan vegyenek részt benne. Például:
  - Megérkezésekor először csak figyeljenek.
  - Próbálják kérdés nélkül felvenni a fonalat.
  - Olyan nincs, hogy mindenhol mindent hallanak, nem ez a cél.
  - Vegyék figyelembe mások érdeklődését, tapasztalatait.
  - Megszólaláskor mondják nevüket és munkahelyüket. Ismerkedjünk is, ha nem állandó csoportban alkalmazzuk.

Mi történjen az asztaloknál?

- beszélgetés
  - Törekedjünk arra, hogy a vendégek is beszélgessenek egymással, ne csak az asztalgazdákkal.
- tapasztalatmegosztás
- dilemmák felvetése, megbeszélése
- előadás ne!
  - A legeslegelején valahogy el kell kezdeni, ez nyilván egy picit hasonlíthat az előadásra, de fogjuk rövideire!
  - Legyen több résztémánk! Mint ahogy egy előadást is többféle egységből építünk fel.
    - De most ezeket ne lineárisan képzeljük el, hanem részben önálló blokkokként, részproblémaként. Minden téma sokféle irányból körbejárható. Kezeljük ezt dinamikusán!
    - A sok résztémánk közül kezdjük eggyel, mondjuk el róla a legalapvetőbb információkat, tapasztalatunkat.
      - Aztán kérdezzünk,
      - kérdeztessünk!
    - Amikor nincs több kérdés vagy leül e beszélgetés, dobjunk be egy-egy újabb résztémát.
- bemutatkozás
  - Az asztalgazdákat a megnyitó során bemutatjuk. Ettől még mondhatnak újabb információkat magukról.
  - Ettől fontosabb, hogy az asztal vendégei is mutatkozzanak be.
    - Erre figyeljünk az újonnan jövők esetén is.
    - A bemutatkozás során fontos, előrevívő kérdés, hogy mit tud a témáról, mi és miért érdekli.

Javaslatok, amik a beszélgetés mellett, közben történhetnek

- kirakott könyvek, ajánlott irodalom lapozgatása,
- feladatlapok, segédanyagok... kirakása, nézegetése,
- elvihető témavázlat, feladatminta... osztása,
- tableten, digitális képernyőn, laptopon képvetítés - a prezentációt kerüljük,
- egy az asztalra terített nagyméretű papíron való firkálgatás, folyamatos kollektív alkotás pl.
  - folyamatosan épülő fogalmi térkép
  - vélemények
  - ötletek gyűjtése
  - rajz
  - szavazás strigulákkal, jelekkel...
- egyéni feladatok, feladatlapok, kérdéssorok, amiket az érdeklődők kitölthetnek, kipróbálhatnak
- Lehet egy nagy poszterünk, fogalmi térképünk, amit már készen, félkészben hozunk, amit kiterítve adunk áttekintést a témáról. Ennek mentén könnyebb lesz kérdezni, bekapcsolódni.

Mi fog történni?

Ezt nem tudjuk. Minden wordcafe más.

- Ami biztos, kreatív, rugalmasnak kell lenni. Igazodni kell a helyzetekhez.
- Biztosan lesz olyan téma, információ, amit többször is el kell mondani.

- Erre kérhetjük a korábban ott lévő kollégákat, mondják el hogy ők hogyan látták, mi a fontos, mit hallottak...
- Ez kicsit olyan, mint a standolás vagy akár az olvasószolgálat, valamit napjában tízszer is elmondunk, de ritkán ugyanúgy.
- A legjobban talán a tudományos konferenciák poszter-szekciójára hasonlít, de itt nagyobb egy helyen a közönség.
- Ha a témák hamarabb fulladnak ki, akkor befejezni is kell tudni rugalmasan.

Az asztalok felszereltsége, „berendezése”

- körbeülhető asztal legalább 12 székkal, de 20-nál ne többel
  - ha ettől többet igényel a létszám, akkor osszuk fel az asztaltársaságot két asztalhoz
- a „kávészához”
  - víz, poharak
  - valami egyszerű harapnivaló
  - vagy amit a program jellege, költségvetése elbír
- A közös munkához, gondolkodáshoz
  - üres papírok
  - nagyméretű üres papír
    - Szokták terítőként alkalmazni és akkor arra is lehet írni. Ez jó játék és tartalmas is lehet. És a végén nagyon látványos.
    - Létezik színezős terítő is,
  - tollak, filctollak, zsírkréták
  - egy laptop vagy tablet internettel, ahol rá lehet keresni az aktuálisan érdekes infókra...
- Egyéb ötletek
  - könyvtár- és olvasásnépszerűsítő poháralátétek
  - Zászló, felirat. Valami hosszabb lábas tábla, amit az asztal közepére lehetne tenni, ami az asztal témáját jelöli.

Ajánlott irodalom

World Café Community: Café to Go! Rövid útmutató a társalgások beindításához..., é.n., 8 p.,

<<http://www.theworldcafe.com/wp-content/uploads/2015/07/hungariancafetogo.pdf>>

Utolsó letöltés: 2019.09.26.